

چکیده

امروزه مالیات به عنوان یک منبع درآمد اصلی برای بسیاری از کشورها محسوب می گردد. اغلب صاحبان مشاغل به دلایل مختلفی، اطلاعات درستی از هزینه، درآمد و سود سالانه حاصل از کسب و کار خود را به سازمان امور مالیاتی ارائه نمی دهند. از آنجاییکه در سازمان مالیاتی کشور از روش های حسابرسی سنتی استفاده شده و کارشناسان امور مالیاتی، تمامی پرونده های صاحبان مشاغل را مورد بررسی قرار می دهند، لذا مقدار قابل توجهی از درآمد دولت ها از این طریق از دست خواهد رفت. از سویی دیگر با افزایش حجم داده ها و سرعت تولید آنها در سیستم مالیاتی کشور، و همچنین محدود بودن کارشناسان حسابرسی و از طرفی محدود بودن زمان بررسی اظهارنامه های مالیاتی از لحاظ صحت، سیستم های سنتی موجود، پاسخگوی آنها نبوده و استفاده از تکنیک های هوشمندی که توانایی مدیریت این حجم عظیم داده ها را در مدت زمان کم و با دقت بالا داشته باشد، احساس می شود. بر همین اساس می توان از روش های داده کاوی و ایجاد مدل به منظور شناسایی اظهارنامه های مشکوک در فرار مالیاتی و سپس ارجاع آنها به کارشناسان خبره، استفاده نمود. برای این منظور در این پژوهش اظهارنامه های مربوط به ۶۱۷ شرکت از لحاظ صحت مورد بررسی قرار گرفته است. داده ها به دسته های آموزش و آزمایش تقسیم بندی شده اند. از تکنیک خوشه بندی فازی به منظور تقسیم بندی اظهارنامه های شرکت ها به دو دسته ی مشکوک و عادی استفاده شده است. اظهارنامه های مشکوک، اظهارنامه هایی که احتمال رخداد فرار مالیاتی در آنها بالا است شناسایی می گردد.

کلید واژه: مالیات - فرار مالیاتی - داده کاوی - خوشه بندی